

Referat fra årsmøtet i BKA 23. september 2017

Møtet fant sted på Haraldsheimen vandrerhjem i Oslo

Punkt 1: Valg av møteleder og møtesekretærer:

Styreleder i BKA, Steinar Høiback ønsket velkommen og foreslo følgende til hhv. ordstyrer og referenter:

Ordstyrer: Arne Willy Dahl

Referenter: Astrid Brekken og Anders Ekeland

Valgt ved akklamasjon.

Tellekorps: Øyvind Almaas og Kirsti Kvåle

Ordstyrer overtok ledelsen av møtet.

Punkt 2: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling: godkjent enstemmig

Diskusjon om dagsorden, punkt 6a, Faglig-politisk plattform

Hallvard Birkeland foreslo nedsettelse av redaksjonskomite som kommer med bearbeidet forslag, og om å utsette valg og voteringer til søndagen.

Finn Bjørnar Lund begrunnet styrets forslag om å avvike årsmøtet på lørdag.

Forslaget til Birkeland og Ekeland falt.

Sigrid Nesje foreslo å behandle faglig-politisk plattform først av innkomne forslag. Dette ble vedtatt med 37 mot 15 stemmer.

Punkt 3: Sentralstyrets årsrapport for perioden sept. 2016 til sept. 2017

Finn Bjørnar Lund la fram sentralstyrets årsrapport for den perioden han var leder for interimsstyret etter forrige årsmøte. Han redegjorde kort om prosessen med ekstraordinært årsmøte og suppleringsvalg til styret. Deretter om BKA i forhold til søksmålet (§ 112). Deretter redegjorde Steinar Høiback om sentralstyrets arbeid fra og med første ordinære møte i sentralstyret 5. desember 2016.

Steinar Winther Christensen leverte følgende merknad til protokollen:

«Årsrapporten burde inneholdt et punkt om BKAs erklæring om partshjelp til Oslo Tingrett i søksmålet som Greenpeace Norden og Natur og Ungdom har reist mot staten v/Energidepartementet om gyldigheten av regjeringens lisensvedtak i 23. konsesjonsrunde om boring og utvinning av olje/gass i Barentshavet Sørøst.»

Styreleder Høiback sa seg enig i at det var en mangel at dette ikke var med.

Punkt 4: Regnskap

Regnskap for 2016 ble framlagt av Christian F. Holst.

Knut Bryhn bemerket at framstillingen var snau og uten noter. Spesielt burde den være mer spesifikk på inntektssida, slik at en i framtida kunne se på inntektsutviklingen. Gunnar Lingjerde spurte om andelen betalende medlemmer og purrerutiner. CFH opplyste at 71 % av medlemmene hadde betalt etter purring, skriftlig og telefonisk.

Regnskapet ble enstemmig godkjent og styret innvilget ansvarsfrihet.

C.F. Holst ga også en orientering om BKAs økonomiske situasjon per 30. august 2017 som var i tråd med budsjett.

Punkt 6 a: Forslag fra sentralstyret til faglig-politisk plattform

(nummereringen følger den utsendte dagsorden)

Det ble først en diskusjon om hvorvidt BKA trengte en slik politisk plattform overhodet, 11 talere tok ordet. Styreleder ba om en pause som tillot et møte i sentralstyret.

Det ble vedtatt at sentralstyret skulle arbeide videre med plattformen med arbeidstittelen «Strategisk plan». Vedtatt med stort flertall.

Punkt 5: Innkomne forslag

(Ordlyden i forslagene er vedlagt innkalling til årsmøtet)

f) Karbonavgift til folket:

En rekke talere tok ordet for og mot KAF og for/mot ulike formuleringer:

Det opprinnelige forslaget fikk 7 stemmer. Et kompromissforslag ble lagt fram:

«BKA vil arbeide for å spre kunnskap om karbonavgift til folket og for at myndighetene utreder ordningen.»

Forslaget fikk et overveldende flertall.

a) Støtte til Jernbanekampanjen

Tilleggsforslag fra G. Kajander:

«At transportgruppen i samråd med sentralstyret får avsatt nødvendige midler for å kunne følge opp nettverket i jernbanekampanjen og andre aktiviteter som kan bli aktuelle for å styrke arbeidet.»

Forslaget enstemmig vedtatt med språklige endringer presentert av K. Bryn. **b)**

Den digitale utvikling

– enstemmig vedtatt

c) Samarbeidsprosjekt for BKA og Miljøagentene

– enstemmig vedtatt

d) Delingsmodell for klimakunnskap

– enstemmig vedtatt, med endringen «styret anbefales å nedsette en arbeidsgruppe» **e)**

Plastposeforbud

– Knut Bryn ville stryke «neste store sak» og (i essens) at det skulle være en sak for BKA-medlemmer og lokallag. Endelig vedtak lød: «Plastposeforbud gjøres til sak for BKA.»

Vedtatt med stort flertall.

6b) Økning av kontingent

Vedtatt mot 7 stemmer.

Punkt 7: Valg av styre, valgkomite og protokollunderskrivere

Valgkomiteens leder Grethe H. Mathismoen la fram valgkomiteens forslag.

Sentralstyreleder Steinar Høiback gjenvalg 1 år

Nina Weidemann Trondheim ny for 2 år

Gro Nylander Oslo/Akershus ny for 2 år

Gunnar Kvåle Bergen ny for 2 år

Brita H. Helleborg, Grenland gjenvalg 2 år

Kristin Aspelund gjenvalg 1 år

Ikke på valg:

Finn Bjørnar Lund

Christian F. Holst

Kåre Eie

Alle tre har 1 år igjen.

Hallvard Birkeland foreslo Anders Ekeland som nytt medlem nr. 10.

Det ble da først en avstemning om styret skulle utvides til vedtektenes maksimum på 10 medlemmer. Denne avstemningen ble meget jevn, 27 for 27 mot. På den bakgrunn trakk Ekeland sitt kandidatur.

Valg av valgkomite: Halfdan Wiik, Elisabeth Briseid og Ola Dimmen – enstemmig Valgkomiteen konstituerer seg selv og velger sin leder

Protokollunderskrivere: Unni Bleken, Elisabeth Finne - enstemmig.

Innsendte forslag:

FORSLAG A:

Forslagsstiller: Otto M. Martens

Forslag til vedtak på BKA landsmøte 24. september 2017

BKAs Landsmøte og styringsgruppe gir høy prioritet til støtte for umiddelbar videreføring av «Jernbanekampanjen 2017» som BKA tok initiativ til, og som fikk tilslutning fra 17 organisasjoner.

Begrunnelse:

Flere organisasjoner arbeider for å påvirke myndigheter til å gi høyere prioritet til jernbanestrekninger enn det NTP 2018-2029 legger opp til. **Men BKA og Jernbanekampanjen 2017 er alene om å påvise at systemtenkningen bak NTP er grunnleggende feil.** (Se «Asfalt mot jernbane» i Klassekampen 16/8 og «Risiko for skandaløse feilinvesteringer» i Dagsavisen 23/8). Brevet som ble sendt til Stortingets Transportkomite og til Samferdselsdepartementet i april, framhever mangelen på en overordnet strategiplan for hele landets transportsystem. (Se BKA nyhetsbrev 13. april). Men vi hadde dessverre ikke kapasitet til å følge opp med omtale i media, og brevet fikk følgelig ingen direkte effekt i stortingsdebatten.

Prioritering av BKA-aksjoner.

Generelt bør BKA prioritere aksjoner som skal bidra til bedre politiske vedtak innen de sektorer som står for de største utslipp av klimagasser, som ikke andre organisasjoner tar alvorlig nok, og hvor dertil tidsaspektet er spesielt presserende.

Otto M. Martens

Trondheim 03.09.2017

FORSLAG B:

Forslagsstiller: Grethe Horn Mathismoen

Forslag: Styret i Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) ønsker å utrede hvordan organisasjonen på en mest mulig effektiv måte kan bruke de ulike digitale plattformer og kanaler til kontakt og spredning av informasjon. Det gjelder kontakt mellom tillitsvalgte og egne medlemmer, men også spredning av informasjon om BKA og saker vi er opptatt av, til nye medlemmer, organisasjoner og politikere.

Det er behov for å drøfte disse sider av BKAs virksomhet. Det gjelder så vel utvikling av BKAs nettsider, som bruk av mulige facebooksider, twittermeldinger og vanlig e-post.

Knut Bryn, BKA Oslo og omegn, har sagt seg villig til å være leder for en gruppe med vidt mandat til å utrede dette. Fordi BKA har bred kompetanse innen egne medlemsrekker, vil interesserte og kompetente medlemmer bli innkalt til dette arbeidet umiddelbart etter landsmøtet. Hensikten er å bruke høsten til å utrede disse spørsmålene. Kostnader ved en endring av dagens opplegg, må være en del av utredningen.

Styret ber om landsmøtets tilslutning til dette.

FORSLAG C:

Forslagsstiller: Ivan George Chetwynd

Forslag til et samarbeidsprosjekt for BKA og Miljøagentene:

I anledning av at Oslo er valgt til Europas miljøhovedstad 2019, undersøker BKA muligheten for å arrangere en internasjonal leir/seminar i Oslo i samarbeid med Miljøagentene. Temaet kunne være «Miljøtiltak i storbyer – med spesiell vekt på barnas behov og bidrag». Datoene kunne være omkring Verdens miljødag onsdag 5. juni.

En arbeidsgruppe ledet av Ivan Chetwynd undersøker dette og rapporterer til landsstyret.

En forutsetning er at Miljøagentene er interessert i prosjektet. (De har landsmøte 27.-29. oktober.)

Arrangementet må være selvfinansierende. BKA har fått uoffisielt tilsagn fra DNB om mulig støtte til et felles prosjekt mellom BKA og Miljøagentene. Det vil være nødvendig med økonomisk og praktisk støtte fra Oslo kommune.

Et formål vil være å opprette/styrke internasjonalt samarbeid i miljøraken, ikke minst blant barn.

Forslag til VEDTAK på årsmøtet:

En arbeidsgruppe ledet av Ivan Chetwynd undersøker dette og rapporterer til landsstyret.

FORSLAG D

Forslagsstiller: Harald Smedal

HS/ 31.08.17

Skisse - Mulig Prosjekt for Besteforeldrenes Klimaaksjon (BKA):

DELINGSMODELL FOR KLIMAKUNNSKAP

Mål:

Øke forståelsen for klimautfordringene hos folk flest, også utenfor "egne menigheter", ved å aktivisere klimaressursene i målrettet utadrettet virksomhet

Klimaressurser:

- Foredrag/ Presentasjoner om klimarelaterte emner, dels med Power Point plansjer, holdt av kompetente personer
- Artikler skrevet av kompetente personer om klimarelaterte emner
- Artikler, Blogg- innlegg og Argument- samlinger utarbeidd også av BKA- medlemmer

- Med sitt store nettverk og allsidige kompetanse og erfaringsbakgrunn kan medlemmer av Besteforeldrenes Klimaaksjon med stort engasjement videreformidle kunnskap av de tre foran nevnte typer til et bredt spekter av Norges befolkning

Framdrift:

1. Etablere et lett tilgjengelig "Bibliotek" av gode kvalitetssikrede Power Point Presentasjoner, og Power Point plansjer sortert på tema.
Bruk i forhold til opphavsrett m.v. må være avklart
2. Etablere et lett tilgjengelig "Bibliotek" av gode artikler m.v., sortert på hovedtema
3. Orienterer BKA's medlemmer, bl.a. gjennom lokallagene, om at disse ressursene er tilgjengelige
4. Oppfordre medlemmene til å skrive klimarelaterte innlegg for pressen, spesielt lokalpressen, og i blogg m.v.
5. Oppfordre medlemmene til å benytte sine kontakter innen organisasjonslivet til å tilby klimarelaterte foredrag/ presentasjoner/ kåserier
6. Holde Lokallagssamlinger/ Arbeidsgrupper/ Studiegrupper med formål bl.a. å:
 - a. Prioritere emner og fordele skriveoppdrag for lokalavisa m.v.
 - b. Kartlegge relevante organisasjoner som kan tilbys foredrag/ presentasjoner (Senioruniversitet, Pensjonistgrupper, Ungdomslag, Konfirmantgrupper, Menighetsgrupper, 4 H, Yrkesgruppeforeninger, Næringsforeninger, Politiske partigrupper, Rotary, Lions, m.v. m.v.)
 - c. Utarbeide Power Point- støttede presentasjoner, og gi "prøveforelesninger" for hverandre, med formål tilbakemelding, konstruktiv kritikk og bistand.
Med basis i "PP – Biblioteket" bør presentasjonene kunne utvikles, suppleres og tilpasses den enkelte foredragsholders stil og interesser, og de fora der de skal holdes

Mulig Bistand

Vi har i dette landet sterke Klima- organisasjoner, som i tillegg til forskning og utredning også har et formidlingsansvar. Noen eksempler er Norsk Klimastiftelse, Bjerknessenteret, Cicero og Zero.

Disse når neppe ut i den bredde som Besteforeldreaksjonen vil kunne gjøre gjennom dette prosjektet, og det synes rimelig å anta at vi kunne oppnå både faglig bistand og noe økonomisk støtte fra slike miljø.

For Besteforeldreaksjonen vil dette være et krevende prosjekt, som forutsetter aktivt engasjement fra mange av våre medlemmer.

I tillegg til den positive samfunnseffekten ved økt forståelse for klimautfordringene, vil prosjektet også kunne gi økt medlemsopplutning for Besteforeldreaksjonen.

Harald Smedal

Harald Smedal, Siviløkonom
Styremedlem Besteforeldrenes Klimaaksjon Hordaland
Vestre Hopsvegen 17, 5232 Paradis
55 91 36 56 / 952 25 856
harald@vitalt.no

FORSLAG E:

Forslag fra Grethe Mathismoen

Videresendt melding:

Fra: "Grethe Mathismoen" <g.mathis@online.no>

Dato: 3. september 2017 kl. 22.17.53 CEST

Til: "'Steinar Høiback'" <steinarhoiback@gmail.com>

Emne: forslag fra meg

Kjære Steinar!

Siste frist for innsendelse av forslag til behandling på landsmøtet er i dag, og jeg har bare tiden og veien på meg. I morgen har dere sentralstyremøte. Jeg har dessverre ikke rukket å sette meg ned for å utarbeide et skikkelig forslag. La meg likevel bare vise til Dagsrevyen i kveld der Rwanda i lengre tid har hatt totalforbud mot bruk av plastposer, og din oversendelse til meg om forbudslinje i Costa Rica, og ikke minst at et nytt plastposeforbud har trådt i kraft som i mitt gamle hjemland Kenya. Brudd på loven kan resultere i fire års fengsel eller opptil 300.000 kroner i bot. Forbudet omfatter bruk, produksjon og import av plastposer. Visse unntak gjøres for fremstilling av plastposer til industrielt bruk. Samtidig kommer flere afrikanske land etter – Kamerun, Tanzania, Mali, Uganda, Etiopia, Guinea Bissau, Mauritania og Malawi. Jeg foreslår at BKA skal gjøre plastposeforbud til sin neste store kampsak og utfordre politikerne til å vise samme mot som statslederne i de afrikanske land viser. Havet ødelegges av plast, snart er det mer plast enn fisk. Dette er et tema folk forstår, barn så vel som gamle, og her har vi noe konkret å ta tak i, og som vi alle kan kjempe for.

Sist jeg var i Kenya, gråt vi over at det fløt plast over alt i byene – og til og med på savannen. Nå tar folket ansvar selv, og vi bør støtte dem. Dessuten så kan vi snart ikke kjøpe en spiker på Clas Olsson uten at den er pakket inn i hardplast.

La meg avslutte her. Jeg ønsker forslaget behandlet på landsmøtet.

FORSLAG F:

Innfør karbonavgift til folket (også kjent som Karbonavgift til fordeling)

Forslag til vedtak på årsmøtet i Besteforeldrenes Klimaaksjon:

«BKA vil arbeide å spre kunnskap om Karbonavgift til folket (KAF), og for at ordningen blir utredet og innført i Norge snarest mulig.»

Hallvard Birkeland

Brita Helleborg

Anders Ekeland

Harald Smedal

Tom Rellsve

Begrunnelse

Norge og verden trenger effektive klimatiltak snarest. Parisavtalens mål fortøner seg som ønsketekning i møte med politikkenes stadig dominerende «business as usual». Til tross for målsettingen om en temperaturøkning på minst mulig over 1,5 grader, er verden faktisk på vei mot tre grader eller mer, og klimakatastrofe. Norge arbeider, som alle andre land med fossile ressurser, for at det er nettopp våre ressurser som skal utvinnes. Men vi har tjent svært godt på den ødeleggende brenningen av fossile brennstoffer, og bærer et ansvar som forplikter oss til kraftige kutt på hjemmebane. Da må helt nye verktøy tas i bruk.

Fornybarrevolusjonen som er igang er ikke aleine tilstrekkelig til å redusere bruken av fossile brennstoffer raskt ned mot null. Det meste av den nye fornybare energien dekker økt etterspørsel og erstatter bare i begrenset grad fossile brennstoffer. Derfor må det settes en pris på alt fossilt som gjenspeiler den virkelige kostnaden de påfører verden. Økonomer flest er enige om at den mest effektive måten å fase ut fossilavhengigheten, er gjennom en riktig karbonpris. Men det har ikke vært mulig å legge en høy nok avgift på det fossile, fordi dette vil ramme folk flest, og spesielt lavinntektsgrupper hardt. Det ville være både urettferdig og uklokt, og vil gi motstandere av klimatiltak lett spill. Politikerne tør derfor ikke innføre tilstrekkelig høy klimaavgifter.

KAF er en modell som skjærer over denne gordiske knuten, ved at den sørger for at folk flest vil tjene på at karbonprisen øker. Ifølge KAF-modellen skal karbonavgift kreves inn for all olje, kull og gass på utvinningspunktet eller importhavna. Avgiften fases inn som en lav sats som øker forutsigbart hvert år. Alle avgiftsinntektene blir så direkte utbetalt med et likt månedlig beløp til hver innbygger i landet. Det kreves inn karbontoll på importvarer og gis refusjon for innbetalte avgifter på eksportvarer. Dette gjør at avgiften ikke vil gå ut over norsk produksjon.

Karbonavgift til folket vil påvirke alle priser, og dermed all planlegging og investeringer i hele samfunnet. Alt etter karboninnhold vil varer og tjenester bli dyrere, og prisen vil motivere alle til å bevege seg bort fra fossilavhengigheten. I de tilfellene det oppstår uønskete effekter, bør det innføres kompenserende ordninger utenom selve KAF-konseptet. Utkantene kan få ekstra utgifter

som følge av KAF, sammenlignet med sentrale strøk. Dette kan også kompenseres ved at alle mottar noen få prosent lavere refusjon, mens folk i utkantene da kan motta en klart høyere refusjon.

Innkrevning og fordeling av KAF er enkel og ubyråkratisk, og modellen egner seg for tverrpolitisk støtte – faktisk fra Rødt til prominente amerikanske republikanere. KAF er langt fra det eneste klimapolitiske tiltaket som trengs, men det er det viktigste.

Klimabevegelsen har store problemer med å nå ut over de spesielt interesserte. De fleste klimatiltak har en pris, og denne betales i uforholdsmessig grad av lavinntektsgrupper. Vi savner sårt tiltak som forener folks kortsiktige behov og interesser med den langsiktige interessen vår for en levelig planet. Jo mer tid som går uten at effektive klimakutt kommer igang, jo kraftigere kutt må til, og jo mer motstand vil det utløse fra de som rammes. Tida er overmoden for å innføre et tiltak «i bunn», som har god mulighet for brei folkelig støtte.

BKA må derfor arbeide for at Norge går foran som første land til å innføre en karbonavgift til folket. Slik at Norge blir et eksempel på at det er mulig å kutte utslipp raskt.

Punkt 6a:

Forslag fra sentralstyret:

Faglig-politisk plattform for Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA)

Barnas klima – vår sak!

Våre krav: En ansvarlig klimapolitikk!

Grunnloven (§112) legger et ansvar på våre demokratisk valgte politikere for å sikre et sunt miljø, ivareta naturressurser og mangfold og trygge retten til et godt liv for barn, barnebarn og etterslekt.

Besteforeldreaksjonen mener at en ansvarlig klimapolitikk må innebære at klimavennlig virksomhet og adferd stimuleres, og klimaskadelig aktivitet begrenses stadig sterkere og belastes med avgifter. Det kan bl.a. skje ved en avgift på klimagassutslipp som får utslipp ned, og samtidig belønner klimavennlig atferd av folk flest (ref. f.eks. James Hansens karbonavgift til fordeling).

Ambisjonene i faglig-politisk plattform er at vi skal:

- **Arbeide for fossilfri transport.** BKA støtter arbeidet for fossilfri transport. Det må legges opp til en helhetlig transportpolitikk som reduserer bilbruken. Den sterke satsingen på flytransport og veiutbygging i Norge er til hinder for utvikling av transport med minimale klimagassutslipp. Togtransport har lenge vært og er fortsatt nedprioritert, noe som må endres radikalt. Norge er ledende på el-bil. Mye gjenstår før biltransport i Norge vil foregå med ren energi.
- **Kreve en nasjonal handlingsplan** for energi-sparing og –effektivisering.
- **Utarbeider en plan for avvikling av norsk olje- og gassproduksjon og skjerme sårbare havområder som Barentshavet, Lofoten, Vesterålen og Senja.** Olje og gass framstår nå som en eksistensiell trussel. Norsk olje- og gassproduksjon har bidratt til økonomisk velstand, men framstår nå gradvis sterkere som en eksistensiell trussel. I neste stortingsperiode må det ikke

tildeles flere konsesjoner. Skattefradragordninger som stimulerer letevirsomhet og overfører risiko til staten må avvikles.

- **Styrke arbeidet med klimajobber.** Disse vokser fram internasjonalt og må bli en viktig del av løsningen i Norge. Frigjort arbeidskraft og kapital må f.eks. settes inn i ren energiproduksjon, i kollektivtransport og forsert utbygging av høyhastighetstog som kan konkurrere reelt med flytransport innenlands og mot utlandet.
- **La folket bli en del av løsningen.** Vi kan alle være en del av løsningen på klimakrisen, men det krever at norske politikere gjør det enklere å leve miljøvennlig. Norske myndigheter må bidra til at folk flest har nødvendig klimakunnskap og er i stand til å redusere eget klimafotavtrykk. På den måten kan folket bli en del av løsningen, slik Paris-avtalen legger opp til.
Arbeide for fossilfrie investeringer. Statens pensjonsfond utland, kommunale fond og andre offentlige og private investorer må trekke sine investeringer ut av fossilindustri, og heller satse på grønne alternativer, for å bidra aktivt til klimaløsningen.

Punkt 6b:

Forslag fra sentralstyre til landsmøtet – kontingent økning fra 250 til 300 kroner Forslag til sentralstyremøtet 4. september:

- Sentralstyret foreslår for årsmøtet 23. september 2017 at årskontingenten heves fra kr. 250 til kr. 300. Det er ønskelig med mer romslig økonomi, særlig i forbindelse med muligheten sentralstyret eller de sentralstyret utpeker, til å delta i konferanser eller også bidra mer aktivt ved arrangementer som eks Arendalsuka. Generelt er det ønskelig å ha en romsligere anledning til å bidra både lokalt og sentralt. En økning på kr 50 vil gi oss en merinntekt på kr. 75000 gitt at 1500 medlemmer betaler sin kontingent ved forfall. Vi vil med dette kunne få en øket aktivitet og vil kunne delta i flere arrangementer.

Som eksempler kan nevnes:

- Utvidelse PR aktiviteter via sosiale media
- PR i forbindelse med rettssaken
- Bidrag/kontingent til ulike foreninger, Klimavalgalliansen, Foreningen Grl. par. 112, ForUM, Frivillighet Norge o.l.

